

Verering van Sint Job te Nieuwpoort

Sinds aloude tijden wordt Sint Job te Nieuwpoort vereerd en gediend. Tot vóór de algehele vernietiging van de stad tijdens de wereldoorlog 1914-18 had de heilige een eigen kapel, Sint-Jobskapel genoemd. Zij stond op de hoek van de Langestraat en de Recollettenstraat en men vindt ze reeds in opstand afgebeeld op de vogelvluchtk kaart van de stad Nieuwpoort, die Vedastus du Plouich tekende omstreeks 1650.

De Sint-Jobskapel was een afhankelijkheid van het stedelijk hospitaal waarvan de stichting, door een rijke poorter Willem de Ram, opklimt tot in 1469. Daar kwam een communauté van zeven grauwezusters of zusters van de Derde Orde van St Franciscus zich vestigen. Deze gasthuiszusters verpleegden de zieken zowel aan huis als in hun hospitaal. De erkenningsbrieven van de schepenen van Nieuwpoort dagtekenen van 15 mei 1469.

Toen in de Nederlanden de reformatie van de Grauwzusters onder de bezielende stuwkracht van de eerbiedwaardige Moeder Jeanne de Jésus doorbrak, richtte de toenmalige overste van het hospitaal in 1629 een verzoek aan deze venerabele Moeder om over te gaan tot een meer beschouwend kloosterleven met strengere clausuur⁽¹⁾. Na veel onderhandelingen tussen de magistraat en Pater Marchant, provinciaal van de Recolletten in de Vlaamse provincie, bleven er nog zes zusters als ziekenverpleegsters in het hospitaal over. De andere betrokken in 1637 als Penitenten-Franciskanessen de gebouwen van de brouwerij 'De Sleutel' in de Hoogstraat en reeds voor 1650 hadden zij aldaar een eigen kapel.

In het sanctuarium van de vooroorlogse hospitaalkapel stond een in hout gesneden beeld van Sint Job. Wie er kwam dienen moest eerst bellen aan de meestal gesloten kapeldeur. Men kwam de voorspraak van de Heilige Man Job inroepen tegen zweren, puisten, inwendige en uitwendige uitslag, ettergezwollen, zenuwkrampen en flerecijn. Men kon er medailles verkrijgen en een litanie van aanroepingen, gedrukt 'Tot Veurne. By P. Ryckeboer, Boekdrukker en Boekverkooper in de Ooststraet by de groote Merkt'. Bovenaan stond als opschrift: 'Litanie van den godvruchtigen en verduldigen Vriend Gods den H. Job, die gevierd wordt in de Kerck van St Janshospitaal te Nieuport, den 10 Mey.'. Onderaan de litanie las men: Vidi. L.A. Caytan. Can. Lib. Cens.

In de hoek, tegen de houten koorafsluiting of het 'galent' van de kapel, was er een ijzeren bus vastgemaakt die een bord droeg met het geschilderde opschrift: 'Hier offert men ter eere van de H. Job, patroon tegen zeeren en zweeren'.

(1) La vénérable Mère Louise de la Passion, dite Doilsain, née De Fruge, religieuse de la communauté de Nieuport, in Notices historiques des Pénitentes-Récollectines, N. Cornet, Bruxelles 1869.

Vermoedelijk werd in de Sint-Jobskapel het sanctuarium door dit koorhek afgesloten omstreeks 1570, toen de bisschop van Ieper aldaar zondagschool liet houden. De volgende tekst wijst daarop: ‘Alle vaders ende moeders van alle meyskens ofte knechtkens vander oude van zeven jaeren ende daerboven zullen de voorseyde

Kapel van Sint-Job te Nieuwpoort
Binnenzicht; vóór 1914
 Naar een akwarel van A. Crespin

kinderen moeten senden ende beschicken alle zondaeghen ende heilighe daeghen tot inden gasthuse deser stede omme aldaer ter ghecostumeerder heure geleert ende onderwesen te zyne ende ooc mede gheexamineert in zaeke onse ghelove angaende⁽²⁾.

(2) Nieuwpoort, Stadsarchief. Camerboeck, november 1569, f. 5, n. 4.

Elk jaar op 10 mei vierde men de H. Man Job. Op zijn feestdag en tijdens de acht volgende dagen stond de kapeldeur open en hadden de bedevaarders vrije toegang. In de jaren vóór de eerste wereldoorlog zat Miette Reybrouck, die anders als helpster dienst deed bij de zieke vrouwen, tijdens de dagen van St Job bestendig in het zitgestoelte om met een relikwie te zegenen.

Tijdens de oorlogsjaren 1914-18 werd de St-Jobskapel met de grond gelijk gemaakt en verdween voor altijd. Bij de heropbouw van de stad bouwde men een nieuw hospitaal op een veel ruimer terrein langs de huidige Canadalaan, waar voordien de gasfabriek had gestaan.

Thans blijft er niets meer over van de schilderachtige St-Jobskapel. Als enige herinnering wordt op het stedelijk museum een aquarel van Adolf Créspin bewaard, die ons een kijk op het intérieur van het indrukwekkend heiligdom heeft nagelaten. Doch spijs vier jaren oorlogsgeweld bleef de devotie tot Sint Job voortleven bij het volk. Mensen in nood kwamen terug bij de Heilige Man genezing zoeken. Zij landden aan in de Kapel van de Arme Klaren, die in de Recollettenstraat nabij de voormalige St-Jobskapel stond herbouwd. Onder de drang van de talrijke bezoekers plaatste men achteraan in de huidige kapel van de Arme Klaren op een eikenhouten voetstuk een nieuw gepolychromeerd beeld van Sint Job, geleverd door het huis De Visschere van Gent.

Nog dagelijks komen er mensen bidden en dienen, ook jonge moeders voor hun kindjes die moeilijk hun tandjes krijgen. Er wordt brood of beschuit gewijd om nadien in het voedsel te worden vermengd. Men laat ook door een priester de kleedjes van de kinderen wijden met de gebedsformule volgens het Rituaal en er wordt gezegend met een relikwie van de Doornenkroon, waarvan het aanzienlijkste deel berust in de Notre-Dame te Parijs.

Wanneer een zieke in eigen persoon in bedevaart niet kan komen, brengen de bedevaarders een kledingstuk van de zieke mede om ermede het beeld van Sint Job aan te raken.

Thans nog worden medailles uitgereikt en een litanie medegegeven, echter een magere en verbleekte tekst in vergelijking bij de sappige kleurige aanroepingen uit de 18^e eeuw. Voor het bidden van de litanie van Sint Job verleende Mgr Faict op 16 april 1869 een aflat van veertig dagen.

Uit Veurne-Ambacht en uit alle hoeken van West-Vlaanderen komen mensen Sint Job dienen om verhoring en genezing. Zij offeren er geld, kaarsen en ex-voto's in was: kleine kinderen, hoofdjes, armpjes, benen en monden vol tandjes.

Nog op 20 september 11. kwam een autocar met parochianen uit Adinkerke onder de leiding van hun pastoor, die in de kapel de mis ter ere van Sint Job opdroeg.

P. DECLERCQ.